

**СПЕЦИФИЧНИ НАСОКИ ОТНОСНО СПАЗВАНЕ ИЗИСКВАНИЯТА
НА ЗАКОНА ЗА (ПРЕДОТВРЯВАНЕ) ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И
ФИНАНСИРАНЕ НА ТЕРОРИЗМА ОТ СЧЕТОВОДИТЕЛИ, ДАНЪЧНИ
КОНСУЛТАНТИ, СЧЕТОВОДНИ ФИРМИ И ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ
ИНСТИТУЦИИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 1, ПАРАГРАФ 1, А, ПОДТОЧКИ
11, 12 И 13 ОТ ЗАКОНА ЗА (ПРЕДОТВРЯВАНЕ) ИЗПИРАНЕТО НА
ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕ НА ТЕРОРИЗМА**

Соня Корстание-Мааскант

Старши финансов инспектор

Звено за финансово разузнаване (ЗФР) – Холандия

Дирк Колкман

Супервайзър

Офис за финансов надзор – Холандия

1. Въведение

Общите насоки във връзка със Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма (и Закона за наказанията) съдържат обобщение на приложимото законодателство и нормативни разпоредби, регулиращи мерките за предотвратяване изпирането на пари и финансиране на тероризма. Общите насоки съдържат подробно описание на „комплексната проверка на клиента” и „задължението за оповестяване”. Настоящите специфични насоки правят преглед на въпроси, на които да бъде обърнато конкретно внимание и които са от практическа значимост за счетоводители, данъчни консултанти и счетоводни фирми при изпълнение на техните задължения съгласно Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма.

Препоръчва се счетоводители, данъчни консултанти и счетоводни фирми, които действат в качеството на юридически съветници, да се запознаят и със специфичните насоки за адвокати и юридически съветници.

Структурата на тези специфични насоки е следната. Раздел 2 прави преглед на информацията, достъпна понастоящем, за заинтересованите страни, изготвена от професионалните организации, надзорния орган, Министерството на финансите и Министерството на сигурността и правосъдието. Раздел 3 се спира на понятието „изпиране на пари” и продължава с преглед на различните фази на изпирането на пари и редица форми, в които то може да се прояви. Раздел 4 съдържа списък на допълнителната информация, която трябва да бъде предоставена на заинтересованите лица, при което са набелязани елементите, на които да бъде обърнато внимание по категории държави, клиенти и/или услуги, които биха могли да са съпътствани от повишен риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма. Институцията взема под внимание потенциалното повишаване на риска на базата на конкретните факти и обстоятелства. Оценката

за повишен риск следва да бъде последвана от разширена комплексна проверка на клиента съгласно Член 8 от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма. Консултации по настоящите специфични насоки са проведени със съответните професионални организации (NOB, RB, и NBA (NIVRA, NOvAA)).

2. Преглед на информацията, която е достъпна понастоящем за заинтересованите страни

Към момента на приемане на Закона за установяване на самоличността (Предоставяне на услуги) и Закона за оповестяване на необичайни сделки през 2003 г. Министерството на финансите публикува брошура с информация за независимите практикуващи професионални лица: задължение за установяване самоличността и оповестяване за професионални групи¹. Тези насоки бяха публикувани въз основа на съдържанието на член 8 от Закона за оповестяване на необичайни сделки (понастоящем член 15 от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма) и препоръка 28 на Специалната група за финансови действия във връзка с изпирането на пари (FATF). През 2003 г. Министерството на правосъдието – тогавашната Служба за оповестяване на необичайни сделки (понастоящем Звеното за финансово разузнаване – Холандия (FIU-NL)²) публикува също така брошура „Независимите практикуващи професионални лица и изпирането на парични постъпления от престъпна дейност”³. По време на оценката на достъпната понастоящем информация за заинтересованите лица Министерството на финансите достигна до заключение, че би било целесъобразно двете съществуващи брошури да бъдат обединени и тяхното съдържание да бъде актуализирано. Актуализираната версия на двете брошури е представена в Приложение 1.

Скоро след като Законът за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма влезе в сила, Министерството на финансите изготви наръчник за адвокати, нотариуси, счетоводители, данъчни консултанти и

¹ Брошура на Министерство на финансите *Identificatie- en meldplicht voor beroepsgroepen* (identificatie- en meldplicht voor onafhankelijke juridische adviseurs, advocaten, notarissen, belastingadviseurs, openbaar accountants, bedrijfseconomische adviseurs, makelaars en bemiddelaars in onroerende zaken) („Задължение за установяване на самоличността и оповестяване за професионални групи (задължение за установяване на самоличността и оповестяване за независими юридически съветници, адвокати, нотариуси, данъчни консултанти, счетоводители на публична практика, бизнес консултанти, брокери на недвижими имоти и посредници при сделки с недвижими имоти”) автор Министерство на финансите, Дирекция „Финансови пазари”, оформление Studio Tint, Хага, Отпечатано от: Drukkerij van Deventer, 's-Gravenzande. Вж. също www.bureaufit.nl в раздела *toezicht WWFT, informatiebrochures*

² <http://www.fiu-nederland.nl>.

³ *Vrije beroepsbeoefenaren en het witwassen van misdaadgeld, De meldplicht van ongebruikelijke transacties* („Независимите практикуващи професионални лица и изпирането на постъпления от престъпна дейност, задължение за оповестяване по отношение на необичайни сделки”), Служба за оповестяване на необичайни сделки, в сътрудничество с Министерството на финансите и Министерството на правосъдието, юни 2003 г., Ando drukkerij, Хага. Вж. www.bureaufit.nl в раздела *toezicht WWFT, informatiebrochures*.

счетоводни фирми, в които комплексната проверка на клиента и задължението за оповестяване се обясняват в десет стъпки.

Този план „стъпка по стъпка”, който е актуален и понастоящем, е представен в Приложение 2.

Надзорният орган, Бюрото за финансов надзор, публикува необходимата информация във връзка със Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма на адрес www.bureauft.nl.

Годишният доклад на Звеното за финансово разузнаване – Холандия (FIU-NL) съдържа информация за броя на необичайните сделки и категориите сделки например броя на „доброволните оповестявания за данъчни цели”. На 11 ноември 2008 г. Звеното за финансово разузнаване – Холандия (FIU-NL) организира ден за връзка със счетоводителите, по време на който бяха разгледани практически примери за необичайни сделки и последните изменения в законодателството. Звеното за финансово разузнаване – Холандия (FIU-NL) стартира през юни 2010 г. и издаването на бюлетин, който прави преглед на тенденциите и развитията във връзка със задължението за оповестяване на необичайни сделки.

Професионалните организации (в частност, NOB, RB, NBA (NIVRA, NOvAA) също информират активно членовете си относно техните задължения в контекста на Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма (бившите Закон за установяване на самоличността (Предоставяне на услуги) и Закон за оповестяване на необичайни сделки), както и относно приложимата съдебна практика. Тези професионални организации отговарят също така и на въпроси, поставени от техните членове във връзка със ситуации, с които те се сблъскват в своята практика. Публикувани бяха и комплексни насоки,⁴ които да ги подпомогнат при изпълнение на техните задължения. Тези насоки се актуализират периодично. Професионалните организации формулираха и модел на политика по отношение на риска, който да подпомогне членовете при картографиране на политиката си по отношение на риска. С цел изпълнение на задължението за непрекъснато обучение съгласно Член 35 от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма бе разработен модул за електронно обучение: този модул дава възможност на членовете да тестват своите (практически) познания относно Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма и да изпълнят това свое задължение за обучение. RB постигна договореност с Бюрото за финансов надзор, съгласно която RB се задължава да извършва проверки за качеството (партньорски прегледи) на членовете си, обхващащи и спазването на изискванията на Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма. RB подава шестмесечни доклади в Бюрото за финансов надзор.

⁴http://www.nob.net/nob_leden/Beroepszaken/Wwft%3Fpage%3D1/Inkeer_en_vervolging_witwassen/Richtsoeren_voor_de_interpretatie_van_de_Wwft_versie_10_november_2008

3. Изпиране на пари

3.1. Дефиниция на изпиране на пари

Формулирани са различни дефиниции на понятието „изпиране на пари”. Като цяло изпирането на пари може да бъде разбрано като процес, в който незаконни средства се смесват със законни с цел получаване на законен статут за незаконните средства. Изпирането на пари представлява престъпление съгласно член 420, втори параграф и член 420, четвърти параграф на Холандския наказателен кодекс⁵.

Обикновено се прави разграничение между три фази на различните методи за изпиране на пари⁶:

- (а) Приходите от престъпна дейност се въвеждат във финансовата система, например, посредством депозити („пласиране”);
- (б) Извършва се поредица от (финансови) сделки с цел прикриване на престъпния произход на средствата („прикриване на следите”);
- (в) Средствата се въвеждат в законния стопански живот („интегриране”).

Относно а. Фаза на пласиране

В тази фаза приходите от престъпна дейност се въвеждат във финансовата система чрез депозитирането им в банкови сметки. Това може да става пряко или косвено. Престъпниците, използващи прекия метод, депозират паричните постъпления в банкова сметка, често банкова сметка в държава с банкова тайна или в която банките не са подчинени на задължение за оповестяване.

Престъпниците, използващи косвения метод, ще се опитат, примерно, да депозират паричните средства в сметка на трето лице – нотариус или адвокат – или ще използват скрит пълномощник и/или компания, служещи за прикритие.

Относно б. Фаза на прикриване на следите

В тази фаза престъпникът се стреми да прикрие престъпния произход на средствата, като извършва поредица от сделки за заличаване на следите.

Това се осъществява например посредством извършване на чести преводи, теглене на пари в брой, разделяне на средствата или сключване на фиктивни заеми или договори. Тези действия прекъсват документираната следа.

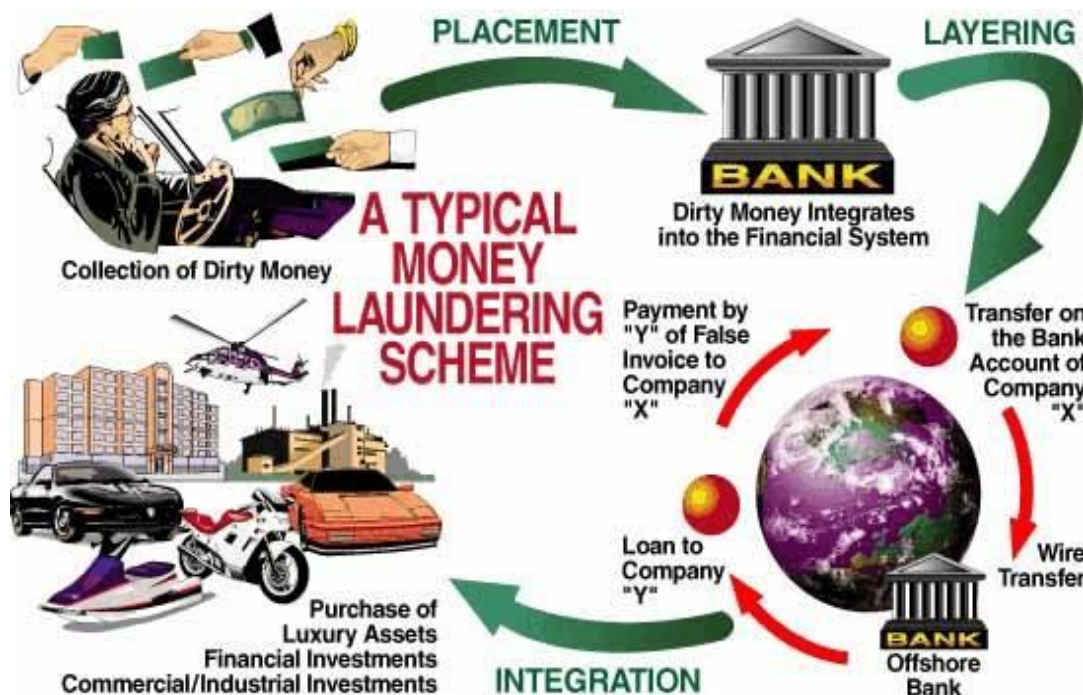
⁵ Влязъл в сила на 14 декември 2001 г., Закон от 6 декември 2001 г., Бюлетин на законите, разпорежданията и декретите/606.

⁶ Обяснителни бележки към Закона за оповестяване на необичайни сделки и препоръките на Специалната група за финансови действия (FATF).

Относно в. Интегриране

Във фазата на интегриране приходите от престъпна дейност се използват, примерно, за закупуване на луксозни стоки. Това е фазата, в която „мръсните“ пари в действителност се изпират. Приходите от престъпна дейност могат да бъдат интегрирани и чрез използването им за закупуване или продаване, например, на акции или недвижимо имущество.⁷

Тези фази са илюстрирани на следната диаграма⁸:

Бивш адвокат комбинира тези три фази с помощта на следния метод⁹. Той използва куриери за депозиране на приходи от трафик на наркотици в банкова сметка в Швейцария. След това средствата се превеждат посредством няколко компании и се изготвят договори за кредит, с което средствата се отдават обратно в заем и се използват за закупуване или финансиране на недвижимо имущество. Използването на множество връзки прави установяването на преки взаимовръзки практически невъзможно: произходът на средствата е прикрит (в действителност, в този случай личните приходи от престъпна дейност са отдадени обратно в заем).

В доклада с констатациите на Парламентарната анкетна комисия във връзка с методите на разследване¹⁰ председателят г-н Van Tгаа приема следната дефиниция на изпирането на пари в частичното разследване на обвиненията в измама и изпиране на пари (превод от оригинала на холандски език): „*Vzetime*

⁷ C.D. Schaap, *Heling getoetst*, 1999, стр. 89.

⁸ www.unodc.org/unodc/en/money_laundering_cycle.html.

⁹ Вж. решението на Амстердамския съд от 5 януари 2006 г., LJN AU9128.

¹⁰ *Inzake opsporing, Eindrapport Parlementaire Enquêtecommissie Opsporingsmethoden* („Окончателен доклад от Парламентарната анкетна комисия във връзка с методите за разследване”), Хага, 1996 г.

в тяхната цялост действия, необходими за преобразуване на приходите от престъпна дейност в привидно законни средства”.

Прикриването на престъпния произход следователно представлява най-важният елемент.

Изпирането на пари може да се прояви в следните форми (примерите не са изчерпателни):

1. Печалбата не се признава в счетоводните отчети (например чрез възприемане на изкуствено занижена норма на печалба и „изгребване” и/или отвеждане в различни направления на печалбата или чрез създаване на „мръсни” пари).

Вж. например решението на Съда в Хага от 29 юли 2009 г.¹¹ във връзка с мащабна измама в сектора на производителите на плодове и зеленчуци за пазара: фиктивна схема с участието на юридически лица със седалище в Испания позволява на производителите на плодове и зеленчуци да не завеждат в счетоводството си доставките и в резултат на това да скрият приходите си от данъчните власти. Това дава възможност на производителите, участващи в измамата, в течение на много години да акумулират голяма сума „мръсни” пари. Като цяло производителите на плодове и зеленчуци получават 85% от редовната цена „под тезгяха”: останалата част, след приспадане на малък размер разходи (например, транспортните разходи), изчезва в джобовете на заподозрените лица.

2. Завишаване на оборота чрез използване на фалшиви фактури или признаване на оборот, превишаващ сумата, генерирана от законна дейност (допълване с приходи от престъпления) или чрез легализиране на приходи от престъпления посредством използване на фалшиви фактури.

Докладът на Специалната група за финансови действия (FATF) във връзка с изпирането на пари чрез търговска дейност от 23 юни 2006 г. (www.fatf-gafi.org) проучва базисните техники за изпиране на пари чрез търговска дейност въз основа на редица примери от практиката:

- Над- и подфактуриране на стоки и услуги;
- Многократно фактуриране на стоки и услуги;
- Над- и поддоставки на стоки и услуги; и
- Фалшиво описание на стоки и услуги.

3. Използване на схема за доброволно оповестяване за данъчни цели¹².

Бащата на наркопрестъпник умира. Синът, който участва в трафик на наркотици, подава данъчна декларация за облагане с данък върху наследството, в която неправилно посочва, че е намерил в бащиния си сейф 100 000 евро в брой. Бащата никога не е декларирил тази сума пред

¹¹ LJN BJ 4228.

¹² Член 67н или член 69, трети параграф от Закона за държавните данъци.

Данъчните и митнически органи и те не са в състояние да проследят произхода на парите. Тези парични средства се включват в данъчната декларация за облагане с данък наследство и върху тях се плаща данък. Така синът легализира приходите си от престъпна дейност.

4. Схеми за отдаване в заем на собствени средства (обратно отдаване в заем на средства, така че те да имат привидно законен произход).

Схемата за отдаване в заем на собствени средства се използва за привидност, че инвеститорът финансира инвестицията си с (ипотечни) кредити¹³. В действителност обаче инвеститорът си дава в заем собствени средства. Ангажирането на голям брой (чуждестранни) компании-посредници създава впечатление, че съответното (чуждестранно) дружество действа като собственик или ипотечен кредитор при предоставяне на кредит на инвеститора. Сега инвеститорът може да придобие недвижимия имот. Виж също доклада на Специалната група за финансови действия (FATF) от 27 април 2007 г. „Изпиране на пари и финансиране на тероризма чрез сектора на недвижимите имоти”, стр. 6 (www.fatf-gafi.org).

5. Използването на чуждестранни (офшорни) дружества, компании за доверително управление или сложни международни схеми с цел прекъсване на хартиената следа, в резултат на което източникът и/или крайният действителен собственик не може вече да бъде проследен.

Заинтересованата страна е брокер, който консултира клиентите и посредници при учредяването на чуждестранни компании. Клиентите на заинтересованата страна учредяват компании за доверително управление, при които учредителят на доверителната собственост е също така и бенефициентът ѝ. В съдебното си решение от 22 юли 2010 г.¹⁴ Съдът на Ротердам решава, че:

„2.3.3 По силата на Закона за оповестяване на необичайните сделки и Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма Бюрото за финансов надзор прие насоки за оповестяване на необичайни сделки. Бюрото за финансов надзор посочва примери на необичайни сделки, включително използването на юридически лица или дружества, които нямат прозрачна структура на контрол или имат характер или организационна структура, подходяща за прикриване самоличността на заинтересованата страна, като същевременно не може да бъде дадено адекватно обяснение пред практикуващото професионално лице относно тяхното участие или за честата промяна в организационно-правната форма на собственост, както и в случаите, в които е възприета организационно-правна форма на собственост, която изглежда, че не служи на реалистична цел.

¹³ Вж. *Malafide activiteiten in de vastgoedsector* („Недобросъвестно извършени действия в сектора на недвижимите имоти”), стр. 96 и сл. Henk Ferwerda и др., 2007 г., WODC.

¹⁴ LJN BN4179.

Лицето (заинтересованата страна) не е в състояние да даде конкретно и приемливо обяснение за организационно-правната форма на собственост, възприета от клиентите му. Поради това е възможно да се приеме мнението на Бюрото за финансов надзор, че привидната липса на взаимовръзка между учредителя на доверителната собственост и (бъдещите) активи има за цел прикриването и маскирането на активите или постигането на неправомерно спестяване на данъци. Различните държавни органи не са в състояние да определят самоличността на лицето, стоящо зад бизнес структурата”.

Вижте също така доклада на Специалната група за финансови действия (FATF) „Неправомерно използване на корпоративни структури” (www.fatf-gafi.org) и доклада на Специалната група за финансови действия (FATF) „Изпирание на пари и финансиране на тероризма посредством сектора на недвижимите имоти”, стр.11(www.fatf-gafi.org).

6. Сделки тип „А-В-С” при недвижими имоти с рязко повишение или намаление на цената, при които в определени случаи се използват скрити пълномощници¹⁵ и/или подставени лица¹⁶.

За сделка тип „А-В-С” (в действителност сделки „А-В” и „В-С”) говорим, когато даден недвижим имот се продава най-малко два пъти в рамките на период от максимум шест месеца. Макар самите сделки да са разрешени като такива, на практика те се оказват чувствителни за изпирание на пари или измами с ипотеките. Тази чувствителност се дължи на принципната липса на прозрачност относно стойността на недвижимия имот. Тази липса на прозрачност създава възможност за посочване в официалните документи (нотариалния акт) на стойност, различна от действително договорената. Платената (в брой) сума, скрита от нотариуса, изравнява разликата между стойността, посочена в нотариалния акт и цената, действително договорена за тази сделка. Широко известен метод за измама на кредитор (или по принцип на организация, в случая с Националния ипотечен гаранционен фонд) се базира на покупката на недвижимо имущество за прекомерно висока цена (придружена от фалшива оценка на имота) и съответно финансиране на покупката. „С” заплаща, „умишлено или неволно”, прекомерно висока сума и кандидатства за голям ипотечен кредит (пред Националния ипотечен гаранционен фонд): „В” прибира в джоба си печалбата. Когато „С” е подставено лице, впоследствие „С” фалира и имотът се обявява на търг: тогава става ясно, че постигнатата при

¹⁵ Скритият пълномощник е лице, което е посочено в документа за собственост, но не действа за своя собствена сметка, а за сметка на друго лице. Скритият пълномощник се използва за прикриване самоличността на действително ангажираната страна.

¹⁶ Подставеното лице, подобно на скрития пълномощник, е посочено в документа за собственост. Подставеното лице обаче е собственик на помещенията, закупени съгласно нотариалния акт, макар обикновено то да не разполага с действителни правомощия да продава тази собственост. Подставеното лице не предлага никакви средства за виндикация.

принудителната продажба цена е много по-ниска, отколкото сумата на ипотечния кредит.

Описание на съдебна практика по отношение на сделки тип „А-В-С” е достъпно от различни източници, включително решение на Апелативния съд на Амстердам от 30 юни 2009 г.¹⁷ и решение на Апелативния съд на Амстердам от 18 януари 2011 г.¹⁸, както и от различни съдебни решения, цитирани на www.tuchtrecht.overheid.nl.

7. Действително изпиране на пари чрез закупуване на недвижим имот (или използване на „мръсни” пари за извършване преустройство на имота), скъпи яхти, луксозни коли, и т.н.

Широко известен класически пример за този метод се основава на закупуване на имот в лошо състояние. Купувачът реновира имота, като финансира преустройството му с „мръсни” пари. Преустроеният имот се оценява и продава с печалба: парите са изпрани. Информация за други основни техники, използвани за изпиране на пари чрез недвижими имоти, е на разположение в доклада на Специалната група за финансови действия (FATF) „Изпиране на пари и финансиране на тероризма посредством сектора на недвижимите имоти”.

Горепосочените проявления на изпирането на пари могат да бъдат наблюдавани във всяка държава и при всички категории клиенти и сделки. Обикновено институциите се сблъскват с необичайни сделки, които са във фазата на прикриване на следите (например признаването на подправени документи и договори за кредит) и/или фазата на интегриране (необясними внезапни увеличения на активите или смесването на незаконни със законни финансови средства).

3.2. Дефиниция на изпирането на пари съгласно наказателното право

Изпирането на пари бе санкционирано като независимо престъпление на 14 декември 2001 г. при влизането в сила на член 420, втори параграф, член 420, четвърти параграф и Член 420, трети параграф на Холандския наказателен кодекс. Преди това изпирането на пари бе предмет на разпоредбите относно укриването на имущество, придобито по престъпен начин (членове 416 – 417, втори параграф на Холандския наказателен кодекс). За укриването на имущество, придобито по престъпен начин, става въпрос при боравенето със стоките, получени от престъпления. Бе установено обаче, че тези разпоредби страдат от редица пропуски, които възпрепятстваха ефективното противодействие на изпирането на пари.

¹⁷ LJN BJ0677.

¹⁸ LJN BP1083.

Тези проблеми бяха предизвикани от съдебната практика, която бе постановила, че *дадено лице не може да бъде едновременно крадецът и укривателят на същото това откраднато имущество*. В резултат крадецът не може да бъде наказан за укриването на стоки, които преди това е откраднал¹⁹. Тази съдебна практика възпрепятстваше преследването на престъпленията, свързани с изпирането на пари, извършвани от лица при изпиране на приходите от техните собствени престъпления. Разпоредбите относно укриването на имущество, придобито по престъпен начин, не бяха ефективни в случаите, в които мошениците перат пари с цел запазване на техните престъпни доходи. Поради тази причина наказателните разпоредби бяха преформулирани в по-широк смисъл (сега изпирането на приходи от собствена престъпна дейност е също престъпление).

Министерството на правосъдието даде следните основания за въвеждането на отделно престъпление „изпиране на пари”²⁰:

1. *„Наказването на изпирането на пари като независимо престъпление представлява израз и признаване на специфичния характер на изпирането на пари и необходимостта от възприемане на отделен подход за борба с изпирането на пари.*
2. *Правилото от съдебната практика, че „дадено лице не може да бъде едновременно крадецът и укривателят на същото това откраднато имущество”, не е приложимо по отношение на новата разпоредба, в резултат на което сега изпирането на пари е наказуемо нарушение независимо от това дали парите, които се изпират, произтичат от приходите от престъпления на лицето, занимаващо се с изпиране на пари, или от приходите от престъпления, извършени от други лица. Това представлява важно подобрение в инструментариума, който е налице за борба с изпирането на пари.*
3. *Привеждането на членове 420, втори параграф и 420, четвърти параграф на Наказателния кодекс в по-тясно съответствие с международните характеристики на изпирането на пари допринася за изпълнение задължението на Холандия за наказване изпирането на пари по силата на европейското и международно право.*
4. *В заключение, това престъпление „изпиране на пари” опростява предоставянето на международна правна помощ на държави, които са въвели по подобен начин отделна наказателна процедура.”*

Понятието изпиране на пари в наказателното право трябва да бъде тълкувано разширително, което се вижда и от решението на Върховния съд от

¹⁹ Вж. например Апелативен съд на Амстердам, 11 ноември 2004 г, LJN AR6239.

²⁰ Парламентарни документи II 1999-2000 г., 27 159, №. 3 Изменение на наказателния кодекс и други закони във връзка с наказването на изпирането на приходи от престъпна дейност, Обяснителен меморандум, стр. 7.

28 септември 2004 г. Доказателствата, че финансовите средства (по презумпция) произхождат от престъпна дейност, са достатъчни за осъдителна присъда за изпиране на пари. Върховният съд определи, че не е необходимо доказателствата да установяват: а) че съответният предмет произхожда от конкретно посочено точно престъпление или б) самоличността на лицето, което е извършило конкретното престъпление, или момента и мястото, където то е извършено²¹.

Обяснителният меморандум също е конкретен по този въпрос: Министърът е на мнение, че изразът „произхожда от престъпление” означава, че²²: *е достатъчно да се (повдигне обвинение и) докаже, че предметът произхожда от престъпление. От съда не се изисква да идентифицира точното престъпление, от което произхожда въпросният предмет. Обикновено това няма да е възможно, като същевременно този въпрос няма отношение към вината при изпирането на пари. Когато, например, става въпрос за сделка, извършена от заподозряно лице Y, в която то и неговият съдружник депозират приходите от различни техни престъпни деяния (трафик на хора, изнудване или трафик на наркотици) в банкова сметка, при което не е ясно коя от тези дейности (евентуално всички те) е довела до получаване на въпросните средства, то независимо от това може да бъде счетено за доказано, че тези средства произхождат от престъпна дейност.*

На 7 октомври 2008 г. Върховният съд²³ постанови важно решение, в което се определя, че данъчните измами представляват форма на изпиране на пари. Решенията на нисшестоящите съдилища не посочваха ясно дали самият факт, че участват „мръсни” пари/„мръсни” приходи (от иначе законен източник), е достатъчен тези финансови средства да бъдат класифицирани като „предмети, произхождащи от престъпна дейност”. В резултат самият факт, че финансовите средства произхождат от данъчна измама, не е достатъчен да бъде изпълнено изискването за изпиране на пари.

Върховният съд постанови, че:

„Трябва да се направи заключение (от историята на Закона), че законодателят не е имал намерение да установява друго ограничение върху предикатното нарушение, от което произхожда предметът на действията по изпиране на пари, освен това то да съставлява престъпление.

3.8. Изглежда, че Апелативният съд е основал решението си да оправдае заподозряното лице по повдигнатото обвинение върху посоченото по-горе [подраздел 3.3] свое становище, че активите, осигурени чрез укриване на данъци, не биха могли да бъдат счетени за предмети, „произхождащи (...) от престъпление” по смисъла на член 420, втори параграф и 420, четвърти параграф на Наказателния кодекс. Това решение свидетелства за неправилно схващане на Закона. Тези активи, като такива, могат да бъдат счетени като

²¹ Върховен съд, 28 септември 2004 г., №. 02679/03, LJN: AP2124.

²² Парламентарни документи II 1999-2000, 27 159, № 3, страница 16.

²³ Върховен съд, 7 октомври 2008 г., № 03511/06, LJN: BD2774.

представляващи приходи, произхождащи от престъпление по силата на горепосочените разпоредби.”

На 26 октомври 2010 г. Върховният съд²⁴ постанови, че ипотечните измами също попадат в приложното поле на разпоредбите относно изпирането на пари. Обвиненото лице е закупило жилище и учредило ипотека, използвайки фалшиви фишове за заплата. Върховният съд постанови, че в този случай освен за измама и подправяне на документи става въпрос и за изпиране на пари.

В рамките на същото това решение Върховният съд посочи, че могат да бъдат набелязани ситуации, в които концепцията за „изпиране на пари” трябва да бъде разграничена²⁵:

„От историята на Закона следва, че наказването на изпирането на пари касае защитата на интегритета на финансовата и икономическа система от накърняване и защита на обществения ред, като макар изпирането на пари да е многостранно явление, то може да бъде разграничено и че в ситуации, при които изпирането на пари се отнася до приходи от престъпления, извършени от лицето, занимаващо се с изпирането на пари, това лице по принцип ще е трябвало да извърши и действие, чиято цел е била „да защити престъпните си приходи”. С оглед на горното е необходимо да бъде възприета гледната точка, че когато е установено, че самото владение от страна на обвиняемия на предмет, произхождащ от престъпна дейност, не би могло да допринесе за прикриване или скриване на престъпния произход на този предмет, то тогава това поведение не може да бъде класифицирано като изпиране на пари (по непредпазливост). Решението на Апелативния съд, че в този случай става въпрос за изпиране на пари, не е нито неправилно, нито необяснимо.”

3.3. Изпиране на пари и задължение за оповестяване съгласно член 16 от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма

Законът за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма влезе в сила на 1 август 2008 г. Законът за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма обединява задълженията, предписани от Закона за установяване на самоличността (Предоставяне на услуги) и Закона за оповестяване на необичайни сделки. Законът включва също така и редица нови елементи по силата на прилагането на Третата европейска директива относно изпирането на пари. Комплексната проверка на клиента и задължението за оповестяване представляват сърцевината на Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма. Целта на Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма (и, преди неговото приемане, на Закона за установяване на самоличността (Предоставяне на услуги) и Закона за оповестяване на необичайни сделки) е противодействие на изпирането на приходите от престъпна дейност и

²⁴ Върховен съд 26-10-2010 г., № 09/01423, LJN: BM4440.

²⁵ Върховен съд, 26 октомври 2010 г., LJN: BM4440, точка 2.4.2.

осигуряване по този начин на гаранция за интегритета на финансовата и икономическа система.

Не е необходимо институциите да установяват дали изпирането на пари е обект на наказателното право, или дали всичките три фази на изпирането на пари за завършени. Институциите са предприели достатъчни действия, когато разпознаят необичайни сделки и ги оповестят пред Звеното за финансово разузнаване-Холандия (FIU-NL). Дефиницията на необичайна сделка (във връзка с „независими практикуващи професионални лица“) се основава на два обективни и един субективен признак. Признаците, регулиращи оповестяването на необичайни сделки, предписани от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма, остават без изменение в сравнение с тези, предписани от Закона за оповестяване на необичайни сделки.

Обективни признаци

Първият обективен признак посочва, че сделките, отнасящи се до изпиране на пари, които се докладват до полицията и/или съдебните органи, трябва да бъдат докладвани и до Звеното за финансово разузнаване-Холандия (FIU-NL).

Вторият обективен признак се отнася до: *„сделки в размер на 15 000 евро или повече с плащане в брой, чекове на приносител или равносилни платежни средства, които се разплащат чрез или с посредничеството на независимо практикуващо професионално лице“*.

Това се отнася както до постъпленията, така и до плащанията в брой на независимото практикуващо професионално лице. Този обективен признак обхваща също така и ситуации, в които независимото практикуващо професионално лице не приема плащането в брой, а придружава или препраща клиента до банката за депозиране на наличните парични средства в банковата сметка на клиента, тъй като това също представлява сделка с посредничеството на независимото практикуващо професионално лице. Апелативният съд на Амстердам постанови в два случая на обжалване пред по-висша инстанция, че депозирането на налични парични средства на клиента в сметка в институцията е обхванато от задължението за докладване, независимо от това дали въпросната институция активно участва в сделката. Вижте също така решение на Апелативния съд на Амстердам от 1 ноември 2007 г.²⁶ и решение на Апелативния съд на Амстердам от 21 август 2008 г.²⁷.

Всички сделки, които отговарят на обективните признаци, трябва да бъдат оповестявани, при което на институцията или независимото практикуващо професионално лице не се предоставя никакво поле за свободна преценка. Положението е различно със субективния признак. Ще е необходимо институцията да направи преценка, в зависимост от фактите и обстоятелствата, дали са налице основания да подозира, че сделката може да е свързана с изпиране на пари или финансиране на тероризма.

²⁶ LJN BB8704.

²⁷ LJN BE9100.

Субективен признак

Субективният признак се отнася до: „сделки, които пораждат подозрение в лицето, задължено да оповестява необичайни сделки, че тези сделки може да са свързани с изпиране на пари или финансиране на тероризма”.

Приложение 1 съдържа списък на общи елементи, на които да бъде обърнато внимание, като той може да бъде използван в качеството на помощно средство при преценката дали дадена сделка би могла да представлява необичайна сделка (например приложими фактори, отнасящи се до конкретни държави, установяване самоличността на клиента, финансови сделки и юридически лица/организационно-правни форми и т.н.). Приложение 1 съдържа и конкретни насоки за различните професионални групи.

3.4. Икономически обхват на изпирането на пари

Икономическият обхват на изпирането на пари се оценява приблизително, че възлиза на 2 до 5% от (световния) брутен вътрешен продукт. Това, разгледано в мащаба на холандската икономика, е равнозначно на сума между 9 и 25 милиарда евро.²⁸ На професор Brigitte Unger от Utrecht School of Economics бе възложено от Министерството на финансите да направи преглед на мащаба на холандския сектор на изпиране на пари²⁹. В доклада се достига до заключение, че всяка година в Холандия се изпират 18.5 милиарда евро, голямата част от които произхожда от престъпления, извършени в чужбина (по-специално, в САЩ). Заслужава също така да се отбележи, че докладът посочва, че голямата част – над 70% – от холандските приходи от престъпна дейност произхожда от измами (финансово-икономически измами, измами в строителния сектор, измами със социални плащания и незаконна работа). Второ място заемат престъпните приходи от трафик на наркотици.

4. Предоставяне на допълнителна информация

По време на заседанието на Министерството на финансите на 28 септември 2010 г. професионалните организации (NOB, RB, NBA) изразиха желание за повече информация относно практически примери за необичайни сделки. Професионалните групи посочиха също така, че допълнителната практическа информация би била желателна и за подпомагане формулирането на политика по отношение на риска. В частност бе изразено желание за получаване на по-конкретна информация относно ситуации, в които услуги или видове сделки може да се съпътстват от повишен риск, при което въпросът дали действителните услуги ще способстват за изпиране на пари няма отношение. Институциите са в състояние да разпознават случаите на изпиране на пари.

²⁸ Вж. също *Financieel Dagblad* от 7 март 2006 г., *witwassen*, Robert Israel.

²⁹ Brigitte Unger, *The Amounts and the Effects of Money Laundering* (Обем и последици от изпирането на пари), 2006 г, стр. 11.

В тази връзка Бюрото за финансов надзор компилира поредица от практически примери за необичайни сделки, разкрити от надзора, и огласи тези примери, без посочване на конкретни самоличности, пред професионалните организации. Бюрото за финансов надзор представи на Звеното за финансово разузнаване – Холандия (FIU-NL) писмо с искане за анализ на броя оповестявания, направени през 2009 г. от страна на счетоводители, данъчни консултанти, счетоводни фирми и други институции по Член 1, параграф 1, А, подточка 11, от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма.

Анализът на тези оповестявания би могъл евентуално да разкрие модел на оповестяване по отношение на един или повече видове сделки. Това би могло да се отнася примерно до следното:

- Какви са били характерните елементи на оповестените сделки, какво е направило съответните сделки необичайни?
- Какви видове услуги са участвали в необичайните сделки?
- Кои категории/видове клиенти са участвали в необичайните сделки или, с други думи, коя категория клиенти може да бъде разглеждана като високорискова?
- Какви типологии могат да бъдат идентифицирани?

Резултатите от практическите примери на Бюрото за финансов надзор и анализът, извършен от Звеното за финансово разузнаване – Холандия (FIU-NL), бяха използвани за съставяне на инвентарен опис на случаите с потенциално повишен риск от изпиране на пари и финансиране на тероризма. Използван бе и докладът на Специалната група за финансови действия (FATF) относно подхода, базиран на риска при счетоводителите³⁰. Това доведе до следното обобщение:

- Кога ще е необходима разширена комплексна проверка на клиента и как тя може да бъде разработена (Подраздел 4.1.);
- Списък на държави, които може да са свързани с потенциално повишен риск от изпиране на пари и/или финансиране на тероризма (Подраздел 4.2);
- Списък на елементи, на които да се обърне внимание по отношение на категории клиенти и видове сделки, които може да са съпътствани от потенциално повишен риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма (Подраздел 4.3);
- Списък на елементи, на които да се обърне внимание по отношение на категории услуги, които може да са съпътствани от потенциално повишен риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма (Подраздел 4.4).

³⁰ Вж. www.fatf-gafi.org. Доклад на Специалната група за финансови действия (FATF), Насоки на RBA за счетоводители, 17 юни 2008 г.

Следва изрично да се отбележи, че поместеният по-долу списък служи единствено за предоставяне на примери и *не е* предвиден да бъде изчерпателен. Препратка към държава, категория клиенти или категория услуги в списъка *не* означава по подразбиране, че автоматично ще става въпрос за повишен риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма и ще е необходима разширена комплексна проверка на клиента. Винаги ще е необходимо институцията да направи преглед на конкретните факти и обстоятелства и да използва професионалното си мнение при преценката дали става въпрос за повишен риск. В много случаи ще става въпрос за повишен риск, (само) след като по отношение на конкретна държава и/или конкретна категория клиенти и/или конкретна категория услуги възникне комбинация от елементи, на които да се обърне внимание.

Изрично се подчертава, че намерението *не е* да се криминализират или дискриминират определени държави или категории клиенти или сектори. Както надзорната практика, така и съдебните решения разкриват, че определени държави и категории клиенти и сектори са съпътствани от повишен риск от изпиране на пари и финансиране на тероризма³¹.

В подраздел 3.1 се прави преглед на редица общи проявления на изпирането на пари, които е възможно да бъдат срещнати във всяка държава, категория клиенти или категория услуги. В допълнение приложимо е и следното.

4.1. Съдържание на разширената комплексна проверка на клиента

По силата на член 8 от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма институциите извършват разширена комплексна проверка на клиента, когато:

- клиентът не присъства лично; или
- клиентът е политически значимо лице;
- естеството на дадено делово взаимоотношение или сделка е такова, че те са съпътствани от повишен риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма.

Ще е необходимо институциите да разширят редовната комплексна проверка на клиента, когато това се изисква с цел контролиране на повишен риск от изпиране на пари и финансиране на тероризма.

Клиентът не присъства лично

Член 8, параграф 2, от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма изброява мерките, които институцията може да въведе и прилага, когато клиентът не присъства лично. Те се отнасят до:

- 1) Проверка на самоличността на клиента на базата на допълнителни документи, данни или информация: институциите могат, например, да

³¹ www.fatf-gafi.org.

поискат клиентът да уреди заверка на копия на документи или да представи оригинални документи. След проверката оригиналните документи се връщат на клиента. Може да бъде поискана също допълнителна информация, например, от финансова институция;

2) Проверка на автентичността на представените документи. Институцията може например да реши да направи справка в *Verificatie Informatie Systeem* („Система за верифициране на информация”, VIS);

3) Вземане на мерки първото плащане да бъде преведено към или от одобрена банкова сметка. Клиентът може, например, да направи авансово плащане: институцията тогава може да извърши проверка на име-номер, при което името в банковото извлечение трябва да съответства с името на клиента.

Клиентът е политически значимо лице

Законодателят предписва специфични мерки, когато клиентът е политически значимо лице. Институцията гарантира, че е въвела и прилага базирани на оценката на риска процедури за определяне дали клиентът е известно политическо лице, което не е установено в Холандия. Институцията гарантира, че:

(а) решението да се встъпи в делови взаимоотношения или да се осъществи сделката се взема или одобрява от лица, които институцията е оторизирала за тази цел;

(б) е въвела и прилага адекватни мерки за установяване произхода на активите, използвани в деловото взаимоотношение или сделката;

(в) упражнява непрекъснат контрол върху деловото взаимоотношение.

Процедурата, използвана за разпознаване на политически значимо лице, не е предписана изрично. Може да бъде разгледана възможността за консултиране с публични източници на информация (Интернет) и задаване на клиента на въпроси във връзка с неговата или нейната (бивша) професия. Допълнителна информация може също така, в зависимост от риска, да бъде поискана от организация, с която институцията е в делово взаимоотношение (например финансова институция) в страната по произход. Големите институции могат да използват търговски списъци, макар това да не е задължително.

Деловото взаимоотношение или сделката се съпътства от повишени рискове

Делови взаимоотношения или сделки, които са съпътствани от повишени рискове, могат да бъдат адресирани, като се въведат мерките, приложими по отношение на лица, които не присъстват лично или които са политически значими лица. Може да бъде разгледана и възможността да бъдат повдигнати

допълнителни важни въпроси относно историята на клиента, структурата на групата, причините за сделката и източника или дестинацията на паричния поток.

4.2. Риск, свързан с конкретната страна

През септември 2009 г. Специалната група за финансови действия (FATF) направи преглед на държавите с висок риск от изпиране на пари и финансиране на тероризма („високорискови юрисдикции”). Групата за международно сътрудничество и преглед (ICRG) в рамките на Специалната група за финансови действия (FATF) идентифицира държавите, които следва да бъдат считани за „високорискови юрисдикции”.

Групата автоматично посочва дадена държава, когато прегледът на държавата разкрие десет или повече случая на неизпълнение на изискванията или частично неизпълнение на изискванията на шестнадесетте най-важни препоръки на Специалната група за финансови действия (FATF).

Вижте www.fatf-gafi.org за актуалния списък на държавите³². Сайтът www.transparency.org също съдържа примери за държави, които може да са съпътствани от повишен риск от корупция.

Проучванията на измами в сектора на недвижимите имоти разкриват, че следните държави и щати са съпътствани от повишен риск от изпиране на пари: Андора, Кюрасао, Делауер, Панама, Швейцария, Каймановите острови, Гърнси, Джърси, Тортولا (Британски Вирджински острови), Ангила, Лихтенщайн, Люксембург и Хонконг. Сделките с участието на тези държави или щати може, в зависимост от вида сделка, която се извършва и останалите детайли от рисковия профил на клиента, да са съпътствани от повишени рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризма.

Проучванията, извършени от Бюрото за финансов надзор, разкриват, че Малта, Кипър и Дубай могат да бъдат считани за държави, съпътствани от повишен риск. Трябва да се отбележи, че участието на дадена държава или щат не води само по себе си до повишен риск: комбинацията от държава/щат и сделките, които се осъществяват (сделки с недвижими имоти и/или международни (данъчни) схеми с офшорни дружества или компании за доверително управление), може да доведат до повишен риск.

³² На 1 март 2011 г. списъкът съдържа следните държави: Иран, Корейската народна демократична република, Ангола, Антигуа и Барбуда, Бангладеш, Боливия, Еквадор, Етиопия, Гана, Гърция, Хондурас, Индонезия, Кения, Мароко, Мианмар, Непал, Нигерия, Пакистан, Парагвай, Филипините, Сан Томе и Принсипе, Шри Ланка, Судан, Сирия, Танзания, Тайланд, Тринидад & Тобаго, Турция, Туркменистан, Венецуела, Виетнам, Украйна и Йемен.

4.3. Категории клиенти и видове сделки

Изброените по-долу елементи, на които да обърнете внимание, могат да са Ви от полза при прегледа на клиентите, секторите и/или видовете сделки, които биха могли да са съпътствани от повишен риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма. Само по себе си е очевидно, че този списък не е изчерпателен: ще трябва да направите лична преценка на конкретните казуси, за да установите дали те са съпътствани от повишен риск от изпиране на пари или финансиране на тероризма.

4.3.1. Категории клиенти

- Стопански предприятия, за които опитът е показал, че може да служат като прикритие за престъпна дейност (например компании за ремонт на корпуса на автомобили, пицарии, снек барове, автомивки, магазини за отдаване под наем на видео касети, компании за обработка на отпадъци и сектора на секс услугите/салони за масаж/отдаване под наем на хотелски стаи);

- Кейтъринг услуги³³;

- Магазини за телефони³⁴;

- Стопански предприятия, които търгуват с продукти, асоциирани с наркотици (магазини за продажба на всичко необходимо за отглеждане на растения в домашни условия, магазини за кафе, магазини за продажба на психоактивни вещества, магазини за тютюневи изделия и магазини за семена);

- Агенции за настаняване в квартири и хотели³⁵;

- Изпълнители на бояджийски услуги и строителни компании (във връзка с потенциално необявяване на обороти и/или евентуални подкупи/тайни комисионни);

- Футболни агенти³⁶;

³³ Вж. доклада на Националната агенция за полицейски услуги (KLPD) *Witwassen, verslag van een onderzoek nationaal dreigingsbeeld* („Изпиране на пари – доклад от проучване на националния профил от гледна точка на заплахите”), 2008 г., стр. 20. Вж. http://www.politie.nl/KLPD/Images/2008witwassen_tcm35-425010.pdf. Секторът на кейтъринг услугите е сектор, изобилстващ с международни фалити, криминални инвестиции, подставени лица, практики по изпиране на пари, наемане на нелегална работна ръка и практики, свързани с изнудване (пари за защита). Вж. <http://www.bestuurlijkhandhaven.nl/info/toegepast/aanpak/horeca>.

³⁴ Една трета от всички магазини за телефони и техните собственици извършват престъпления като изпиране на пари. Това стана ясно от проучване *Verkeerd Verbonden* („Грешен номер”) на 116 магазина за телефони, извършено от екипа на Амстердамската община под ръководството на Van Traa. Вж. <http://www.bestuurlijkhandhaven.nl/info/toegepast/aanpak/witwaspraktijken>.

³⁵ Агенциите за незаконно жилищно настаняване играят особено важна роля в големите градове, изпитващи остър недостиг на жилища. Лицата, управляващи тези агенции, не винаги имат връзка с други форми на (организирана) престъпност, но често имат криминално досие с една или повече осъдителни присъди. Незаконните хотели се използват за настаняване на незаконни имигранти и изпиране на пари. <http://www.bestuurlijkhandhaven.nl/info/toegepast/aanpak/kamerbemiddelingsbureaus>.

- Клиенти, които търгуват с автомобилни гуми, отпадъчен метал, части за компютри или мобилни телефони (във връзка с измами с ДДС³⁷);
- Клиенти, които разполагат с голяма наличност на парични средства в брой (например търговци на антики, казина, обменни валутни бюра, дилъри на автомобили, бижутери и търговци на плавателни средства);
- Клиенти с акции на приносител;
- Клиенти, които подават неправилна или непълна информация или когато са налице съмнения относно това дали информацията е правилна или пълна;
- Клиенти, изискващи (еднократна) сложна и спешна услуга, без разумно обяснение;
- Клиенти, притежаващи активи с неясен произход;
- (Нови) клиенти извън региона без разумно обяснение;
- Клиенти със седалище на адрес, който не е ясен, или които често си сменят адреса без разумно обяснение;
- Клиенти, чиято стопанска дейност не е ясна или които използват посредници с неясна роля.

4.3.2. Видове сделки

- Откриване на банкова сметка на името на счетоводител или данъчен консултант с цел превеждане на средства или насочване на средства към трети лица, в резултат на което връзката между (незаконния) източник и дестинацията на средствата се прикрива;
- Използване на фирмени структури³⁸: на „кухи“ компании или „спящи“ компании, чийто акционерен капитал не е платен, активите им не съществуват или са скрити, липсват счетоводни отчети или компаниите не извършват дейност;
- Използване на фирмени структури: консултации относно компании с парични фондове³⁹;

³⁶ Доклад на Специалната група за финансови действия (FATF) във връзка с изпирането на пари посредством футболния сектор, юли 2009 г., www.fatf-gafi.org.

³⁷ Вж. също доклада на Специалната група за финансови действия (FATF) във връзка с изпирането на приходите от измами с ДДС, 2007 г., www.fatf-gafi.org.

³⁸ Вж. също доклада на Специалната група за финансови действия (FATF) във връзка с неправомерното използване на служебни автомобили, включително компании за услуги по доверително управление и фирмени услуги, 13 октомври 2006 г. (www.fatf-gafi.org).

³⁹ Компаниите с парични фондове са компании, които вече не извършват стопанска дейност и разполагат с парични средства в големи размери в брой или по банкови сметки след продажбата на своите активи. Създаването на фирмени данъчни пасиви елиминира съществените задължения за данъци, освобождавайки по този начин отделените като резерв ликвидни активи. Вижте, например, Апелативен съд на Амстердам, 13 юли 2007 г., LJN BB 2447.

- Използване на фирмени структури: използване на номинирано лице, физическо лице, юридическо лице или бенефициент, назначени или определени да действат за сметка на друго лице⁴⁰;
- Счетоводител, данъчен консултант или адвокат, който позволява назначаването му за директор или упълномощен представител на съществуваща или новосъздадена компания;
- Сделки с акции, при които е затруднено определянето на стойността на акциите;
- Сделки с недвижими имоти, посочени в доклада на Центъра за финансова експертиза (FEC), в частност, когато са приложими един или повече от сигналните индикатори за счетоводители и/или данъчни консултанти, изброени в този доклад⁴¹;
- Клиенти, използващи финансиране извън рамките на регулярния финансов сектор (като заеми (в брой) (от членове на семейството) в чужбина/„сенчестата” банкова система).

4.4. Категории услуги/възложени задачи

От институциите се изисква да са в състояние да разпознават случаите на изпиране на пари или финансиране на тероризма. Следните възложени задачи или категории услуги може да са съпроводени с повишени рискове:

- Услуги, отнасящи се до схеми за доброволно оповестяване за данъчни цели;
- Разследване на измами, включително задачи, изпълнявани от специалисти по разследване на измами и други сходни задължения;
- Услуги, включващи учредяване на юридическо лице с участието на международни структури, предназначени да прикрият самоличността на крайния действителен собственик;
- Изготвяне на договори за персонален кредит или записи на заповед, когато източникът на финансиране е неясен;
- Услуги, отнасящи се до цедиране или уреждане на вземания на стойност, трудна за определяне;
- Консултации относно „бек-ту-бек” (насрещни) кредити⁴² и споразумения за отдаване в заем на собствени средства;

⁴⁰ Вж. също доклада на Специалната група за финансови действия (FATF) във връзка с неправомерното използване на служебни автомобили, включително компании за услуги по доверително управление и фирмени услуги, 13 октомври 2006 г. (www.fatf-gafi.org), по-специално стр. 24.

⁴¹ http://www.fec-partners.nl/media_dirs/2/media_files_data/red_flags_misbruik_vastgoed_actualisering_2010.pdf.

⁴² <http://www.dnb.nl/openboek/extern/id/nl/ki/40-117001.html>.

- Трансферно ценообразуване: консултации по сделки между свързани лица, които не се осъществяват при справедливи пазарни условия, в частност, когато могат да възникнат съмнения относно стойността на насрещната престация;

- Сливания и поглъщания, при които купувачът използва необичайни структури за финансиране (например финансиране от необичайна държава и/или приемане на необичайни условия).

Приложение 1**Министерство на финансите**

*Ръководство за адвокати, нотариуси по гражданско право, счетоводители,
данъчни консултанти и счетоводни кантори*

**Закон за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на
тероризма****Въведение**

Законът за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма влиза в сила на 1 август 2008 г. Законът за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма обединява задълженията съгласно Закона за установяване на самоличността (Предоставяне на услуги) и Закона за оповестяване на необичайни сделки. Във връзка с въвеждането на Третата европейска директива относно изпирането на пари Законът съдържа и някои нови елементи. Комплексната проверка на клиента и задължението за оповестяване съставляват сърцевината на Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма.

Комплексната проверка на клиента в Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма отива отвъд установяване самоличността на клиента съгласно стария Закон за установяване на самоличността (Предоставяне на услуги). Новата комплексна проверка на клиента е „базирана на принципи”. Това означава, че законът не предписва изрично начина, по който трябва да бъдат прилагани мерките за комплексна проверка на клиента, а резултата, който разследването трябва да постигне.

„Базираният на оценката на риска” подход при комплексната проверка на клиента означава, че можете да фокусирате мерките в контекста на комплексната проверка на клиента върху риска от изпиране на пари или финансиране на тероризма, отнасящ се до конкретния клиент, делово взаимоотношение, продукт или сделка. Рискът оценявате сами.

Ръководството

Настоящото съкратено ръководство обяснява в 10 стъпки какво трябва да извършите в контекста на комплексната проверка на клиента и задължението за докладване съгласно Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма⁴³. Настоящото ръководство не заменя текста на Закона, а предлага единствено насоки за изпълнение на задълженията съгласно Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма. Ръководството не включва изключителни ситуации, а изхожда от прилагането на общите правила.

⁴³ Първата част от този план „стъпка по стъпка” се съдържа в статията „Nieuwe anti-witwaswetgeving van kracht! Veel nieuws onder de zon?”, TOP2008, брой 6 (септември 2008 г.), D. Kaya, D.S. Kolkman, B. Snijder-Kuipers и A.T.A. Tilleman

Приложение 2

Комплексна проверка на клиента и задължения за докладване в 10 стъпки

Стъпка 1 Отчетност съгласно Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма

За да определите дали предоставяната от Вас услуга попада в приложното поле на Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма, проверете:

- *Адвокати и нотариуси по гражданско право:* Определени услуги, посочени в Член 1, първи параграф, част А, подточки 12 и 13 от Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма с изключение на обикновени данъчни декларации за облагане с данъци върху дохода и декларации в контекста на Закона за данък върху наследството 1956 г.
- *Счетоводители, данъчни консултанти и счетоводни кантори:* всички професионални дейности с изключение на обикновени данъчни декларации за облагане с данъци върху дохода и декларации в контекста на Закона за данък върху наследството 1956 г.

Услугите, предоставяни от адвокати, нотариуси по гражданско право и данъчни консултанти не попадат в приложното поле на Закона за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма, когато тези лица извършват работа за клиент с цел определяне на правния статут в случаите на представителство по закон, защита пред съдилищата, консултиране преди, по време и след съдебно дело или консултиране по повод завеждане или избягване на съдебен иск. Адвокатът може да проведе т.нар. „проучвателна среща” с клиента в контекста на определяне на правното му положение. Не е задължително такава среща да бъде докладвана. Ако в резултат на тази среща е очевидно, че услугата ще се отнася до представляване или защита на клиента пред съдилищата, даването на съвети преди, по време на и след съдебно дело или даването на съвети относно завеждане или избягване на съдебен иск, то Законът за (предотвратяване) изпирането на пари и финансиране на тероризма не е приложим.

Стъпка 2 Самоличност

Поискайте от клиента си информация относно самоличността му преди да пристъпите към предоставянето на услуги. Документирайте тази информация и я запазете.

Стъпка 3 Проверка и потвърждение

Преди да пристъпите към предоставянето на услуги, трябва да установите, че заявената самоличност (моля вижте стъпка 2) съответства на действителната самоличност. Проверка и потвърждение, например, посредством:

- *Физическо лице*: паспорт, свидетелство за правоуправление на превозно средство, лична карта.
- *Холандско юридическо лице*: извлечение от Търговския регистър.
- *Чуждестранно юридическо лице с клон в Холандия*: извлечение от Търговския регистър.
- *Чуждестранно юридическо лице без клон в Холандия*: надеждни документи, данни или информация, обичайни в международния оборот.

Стъпка 4 Краен действителен собственик (действителен бенефициент)

Клиентът Ви юридическо лице ли е? В такъв случай ще трябва да идентифицирате крайния действителен собственик (действителен бенефициент) и да проверите самоличността му. Крайният действителен собственик (действителният бенефициент) е физическо лице, което може да упражнява повече от 25% от акциите или правата на глас или бенефициентът по отношение на 25% или повече от активите на фондация или попечителски фонд. Освен това ще трябва да разследвате структурата на контрол и собственост на Вашия клиент. Какво трябва да извършите, за да проверите и потвърдите крайния действителен собственик (действителния бенефициент) ще зависи от оценката на риска, която сте направили. Примери:

- *Нисък риск*: накарайте клиента да подпише декларация за точността на заявената самоличност на крайния действителен собственик (действителен бенефициент).
- *Среден/висок риск*: потърсете в Интернет, помолете за информация от колеги в страната по произход на клиента, обърнете се за информация към Търговската камара, възложете задачата на външна специализирана агенция.

Стъпка 5 Политически значимо лице (ПЗЛ)

Проверете дали клиентът Ви заема понастоящем или е заемал до преди една година определена обществена позиция. Включете членове на семейството и роднини. Проверете Интернет, международен списък с политически значими лица или друг надежден източник.

Стъпка 6 Рискове

Формирайте мнение относно целта и характера на деловото взаимоотношение, естеството на сделката и произхода и дестинацията

на средствата, за да направите оценка на риска. Осигурете получаване на информация от Вашия клиент. Какво иска клиентът Ви, защо, как и мислите ли, че това е логично?

Стъпка 7 Текущо наблюдение

Продължаващо внимание по отношение рисковия профил на клиента Ви. Проверете дали сделките се отличават от обичайните поведенчески модели на Вашия клиент. Клиентът Ви все още ли отговаря на рисковия профил (моля вижте стъпка 6)?

Стъпка 8 Установяване на контакт с клиента

Клиентът Ви е представен от друг консултант: самоличността и проверката могат да бъдат приети. Трябва да се уверите, че установяването на самоличността и проверката са извършени точно от другия консултант: поискайте информация по този въпрос. Вие носите отговорност. Ще трябва да изпълните стъпки 6 и 7 сами.

Стъпка 9 Необичайна сделка

По отношение на сделката приложим ли е обективен признак? Моля вижте списъка с признаци. По отношение на сделката приложим ли е субективният признак? Какво е професионалното Ви мнение?

При необходимост консултирайте се с колеги, професионална организация, доверен нотариус или местен настоятел. Документирайте съображенията си и ги запазете.

В случай че достигнете до заключение, че тази сделка е необичайна, пристъпете към стъпка 10.

Стъпка 10 Докладвайте необичайната сделка до Звеното за финансово разузнаване-Холандия (FIU-Nederland) в рамките на 14 дни

Допълнителна информация

• Netherlands Bar Association (Холандска асоциация на адвокатите):
www.advocatenorde.nl	• <i>De Notaris/Royal Notarial Association</i> (Кралска асоциация на нотариусите):
www.notaris.nl	• Netherlands Organisation of Accounting Consultants (NOvAA) (Холандска организация на счетоводните консултанти):
www.novaa.nl
• Financial Supervision Office (Бюро за финансов надзор):
www.bureaufit.nl	• Dutch Association of Tax Advisers (NOB) (Холандска асоциация на данъчните консултанти):
www.nob.net	• Royal Netherlands Institute of Registered Accountants (NIVRA) (Холандски кралски институт на дипломираните експерт-счетоводители):
www.nivra.nl
• Financial Intelligence Unit Nederland (Звено за финансово разузнаване - Холандия):
www.fiu-nederland.nl		

Financial Supervision Office